

Izjava Zelene skupine ob svetovnem dnevu oceanov

8.6.2026 - | gov.si

Ministri za zunanje zadeve Kapverdskih otokov, Kostarike, Islandije, Singapurja, Slovenije in Združenih arabskih emiratov v okviru tako imenovane Zelene skupine objavljajo skupno izjavo ob današnjem svetovnem dnevu oceanov.

Ob svetovnem dnevu oceanov izrekamo velik poklon oceanom. Ta ključni sistem za ohranjanje življenja na Zemlji in nenadomestljiv vir si zasluži, da ga takoj in trajno zaščitimo.

Oceani pokrivajo več kot 71 % površine našega planeta in so nepogrešljivi za njegovo zdravje. Uravnavajo podnebje, vsrkajo približno tretjino ogljikovega dioksida, ki ga proizvede človek, in so vir več kot polovice kisika, ki ga potrebujemo za dihanje. Življenje, kakršno poznamo, brez zdravega oceana ne more obstati.

Oceani imajo izjemno pomembno družbeno in gospodarsko vlogo po vsem svetu. Približno 60 milijonov ljudi je odvisnih od dela, povezanega z oceani. Preživetje 57 milijonov v tej skupini je neposredno odvisno od ribištva. Oceani nam vsako leto dajo okoli 200 milijonov ton rib in školjk. S tem pomagajo nahraniti približno 20 % svetovnega prebivalstva in več kot milijardi ljudi, zlasti v državah v razvoju, zagotavljajo glavni vir beljakovin. Ta odvisnost samo potrjuje našo skupno odgovornost za ohranjanje morskih ekosistemov za sedanje in prihodnje generacije.

Pri izpolnjevanju te odgovornosti ne smemo spregledati vztrajne neenakosti spolov v dejavnostih, ki so povezane z oceani, saj ostaja izjemno pomembna vloga žensk v tem sektorju vse pre pogosto prezrta.

Oceani so pod vse večjim pritiskom, ker jih ogroža več medsebojno povezanih nevarnosti, med katerimi so podnebne spremembe, onesnaževanje ter nezakonit, neprijavljen in nereguliran ribolov. Posledice so segrevanje oceanov, dvig morske gladine, pogostejše poplavljanje obalnih območij, izguba biotske raznovrstnosti, zakisanje oceanov, izginjanje morskega ledu in motnje najpomembnejših morskih tokov.

Bledenje koral, izguba biotske raznovrstnosti zaradi uničevanja habitatov in izumrtja nekaterih vrst skupaj s širjenjem invazivnih vrst povzročajo motnje v preskrbi s hrano in vse večje družbeno-gospodarske težave. Zmožnost oceanov, da absorbirajo ogljik in toploto ter s tem blažijo posledice podnebnih sprememb, upada, ker nezadržno prekomerno obremenjujemo ta dragoceni sistem.

Prihodnost oceanov je odvisna od naših odločitev in ukrepov danes. Okrepljena mednarodna prizadevanja za izboljšanje upravljanja z oceani, vključno z uveljavitvijo Sporazuma v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (Sporazum BBNJ), odražajo stalen napredek v večstranskem sodelovanju.

Ob svetovnem dnevu oceanov vabimo vse zainteresirane strani, da dajo prednost ohranjanju in trajnostni rabi oceanov s sprejetjem usklajenih globalnih, regionalnih in lokalnih ukrepov ter z okrepljenim in učinkovitejšim čezmejnim upravljanjem oceanov, celovitim upravljanjem obalnih območij in pristopom »od izvira do morja« na operativni ravni. Odločitve, ki jih sprejemamo danes,

bodo zaznamovale prihodnje generacije, saj zdrav planet brez zdravega oceana ne more obstati. Naš obstoj je odvisen od tega, s kakšnimi ukrepi se bomo danes spoprijeli s temi izzivi.

Ministri za zunanje zadeve Kapverdskih otokov, Kostarike, Islandije, Singapurja, Slovenije in Združenih arabskih emiratov.

<https://www.gov.si/novice/2026-06-08-izjava-zelene-skupine-ob-svetovnem-dnevu-oceanov>